

بروز تغییرات مغزی در زنان بعد از شروع یائسگی

19 تیر 1401

ساینس دیلی، افزایش میزان ماده سفید به معنای ضایعات ریز قابل مشاهده در اسکن مغز است که با افزایش سن یا فشار خون بالا کنترل نشده شایع‌تر می‌شوند. این نشانگرهای زیستی مغزی در برخی مطالعات با افزایش خطر [سکته مغزی](#)، بیماری آلزایمر و زوال شناختی مرتبط هستند.

«مونیکو برتلی»، نویسنده این مطالعه از مرکز بیماری‌های نورولوژیکی آلمان، گفت: «افزایش ماده سفید با افزایش سن مغز افزایش می‌یابد، و اگرچه داشتن آنها به این معنی نیست که فرد دچار زوال عقل یا سکته مغزی می‌شود، مقادیر بیشتر ممکن است خطر ابتلاء فرد به این بیماری‌ها را افزایش دهد.»

وی در ادامه افزود: «مطالعه ما بررسی کرد که یائسگی چه نقشی ممکن است بر روی مقادیر این نشانگرهای زیستی مغزی داشته باشد. نتایج ما نشان می‌دهد که شدت ماده سفید برای مردان و زنان متفاوت است، و یائسگی یا عواملی که زمان شروع یائسگی را تعیین می‌کنند، مانند تغییرات در روند پیری، از عوامل تعیین‌کننده هستند.»

در این مطالعه ۳۴۱۰ نفر با میانگین سنی ۵۴ سال شرکت داشتند. از این تعداد ۵۸ درصد زن و از بین زنان ۵۹ درصد یائسه بودند. همچنین، ۳۵ درصد از همه شرکت‌کنندگان فشار خون بالا و نیمی از آنها [فشار خون](#) بالا کنترل نشده داشتند.

همه شرکت‌کنندگان اسکن مغزی MRI داشتند. محققان با بررسی اسکن‌ها، میزان شدت ماده سفید را برای هر شرکت‌کننده محاسبه کردند. میانگین حجم کل این نشانگرهای مغزی ۰.۵ میلی لیتر بود. میانگین حجم کل مغز برای مردان ۱۱۸۰ میلی لیتر و برای زنان ۱۰۵۳ میلی لیتر بود. میانگین حجم کل ماده سفید، برای مردان ۴۹۰ میلی لیتر و برای زنان ۴۳۰ میلی لیتر بود.

پس از تنظیم سن و عوامل خطر عروقی مانند فشار خون بالا و دیابت، محققان دریافتند که زنان یائسه در مقایسه با مردان در سن مشابه، این نشانگرهای مغزی را بیشتر دارند. در افراد ۴۵ ساله و بالاتر، زنان یائسه دارای میانگین حجم کل ماده سفید ۰.۹۴ میلی لیتر در مقایسه با ۰.۷۲ میلی لیتر برای مردان بودند. محققان همچنین دریافتند که افزایش نشانگرهای مغزی با افزایش سن و با سرعت بیشتری در زنان نسبت به مردان افزایش می‌یابد.

زنان قبل از یائسگی و مردان در سن مشابه تفاوتی در میزان متوسط افزایش شدت ماده سفید نداشتند.

محققان همچنین دریافتند که زنان یائسه نسبت به زنان غیریائسه در سن مشابه، میزان ماده سفید بیشتری دارند. در گروهی از شرکت‌کنندگان ۴۵ تا ۵۹ ساله، زنان یائسه دارای میانگین حجم کل ماده

سفید ۰.۵۱ میلی لیتر در مقایسه با ۰.۳۳ میلی لیتر برای زنان قبل از یائسگی بودند.

بدون ارتباط با وضعیت یائسگی، زنان مبتلا به فشار خون بالا کنترل نشده مقادیر بیشتری از این نشانگرهای مغزی در مقایسه با مردان داشتند.

برتلر گفت: «مشخص شده است که فشار خون بالا که بر رگ‌های خونی کوچک مغز تأثیر می‌گذارد، می‌تواند منجر به افزایش شدت ماده سفید شود. نتایج مطالعه ما نه تنها نشان می‌دهد که تحقیقات بیشتری برای بررسی اینکه چگونه یائسگی ممکن است با سلامت عروقی مغز مرتبط باشد نیاز است بلکه لزوم در نظر گرفتن مسیرهای مختلف سلامتی برای زنان و مردان و وضعیت یائسگی را نشان می‌دهند.»